

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

23/11/22

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Strategie
Energiesysteem

Auteur

nota

BESLISNOTA Verloop openstelling SDE++ 2022

TER BESLISSING

Datum

17 november 2022

Kenmerk

DGKE-DSE / 22524072

Bhm: 22552366

Parafenroute

Kopie aan

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Van 28 juni tot 6 oktober jl. vond de openstelling in 2022 van de SDE++ plaats. Inmiddels zijn de cijfers over de ingediende aanvragen bekend.

Geadviseerd besluit

U kunt kennis nemen van deze nota en de bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer ondertekenen. U kunt daarnaast instemmen met een intern gesprek over de aanpassingen van de SDE++.

Akkoord
met brief
en gesprek

Kernpunten

- Voor de openstellingsronde was een openstellingsbudget van € 13 miljard beschikbaar. Gedurende de openstelling zijn 2.296 subsidieaanvragen ingediend, met een budgetclaim van in totaal ca. € 13,9 miljard. In de bijlage vindt u een overzicht van alle aanvragen per categorie.
- Ruim meer dan de helft van het budget is aangevraagd door projecten voor CO₂-afvang en -opslag (CCS) (ca. € 7,1 miljard). Dit is daarmee verreweg de grootste categorie. Verder valt op dat er voor ca. € 2,5 miljard is aangevraagd door geothermieprojecten.
- Het aangevraagde budget voor zon-PV is grofweg gehalveerd ten opzichte van 2021. Hiervoor zijn meerdere mogelijke verklaringen. Zo is er steeds in grotere delen van Nederland sprake van netcongestie. In die gebieden krijgt een project geen transportindicatie van de netbeheerder, wat een vereiste is om een subsidiebeschikking te krijgen. Daarnaast was er voor zon-op-dak in 2022 voor het eerst een verklaring van een constructeur over de dakconstructie vereist. Tenslotte verwachten projecten gezien de recente marktontwikkelingen mogelijk hogere kosten en wachten zij daardoor met hun project tot een latere subsidieronde. De afgelopen jaren is de non-realisatie van zon-PV-projecten met een SDE++-beschikking toegenomen. Verwacht kan worden dat met name de minder kansrijke projecten geen aanvraag hebben ingediend, waardoor de resterende projecten nu juist een grotere kans op realisatie hebben.
- Voor de openstellingsronde waren in de Tweede Kamer veel zorgen over met name het plafond voor hernieuwbare elektriciteit (33,5 TWh in totaal

voor 2022). Nu blijkt dat de productieplafonds in de regeling (voor hernieuwbare elektriciteit, CCS en geavanceerde hernieuwbare brandstoffen) niet zijn bereikt en dat er dus om die reden geen aanvraag hoeft te worden afgewezen. Voor hernieuwbare elektriciteitsprojecten is er daardoor naar verwachting ook in 2023 nog voldoende ruimte.

- U biedt met de Kamerbrief een evaluatie van PwC van het ramingsmodel van RVO voor de kasuitgavenramingen voor de SDE++ aan, waaruit blijkt dat dit interne ramingsmodel goed werkt. De aandachtspunten worden door RVO opgepakt. Daarnaast voert u een toezegging van uw ambtsvoorganger uit om inzichtelijk te maken welk gedeelte van de beschikkingen voor bij- en meestook van biomassa kunnen doorlopen na 2027.
- De motie Grinwis/Erkens over compensatie voor hernieuwbare warmteprojecten in de glastuinbouw wordt via een aparte Kamerbrief afgedaan. Dit is mede ingegeven door het streven om deze Kamerbrief voor de begrotingsbehandeling naar de Tweede Kamer te sturen.

Aanpassingen SDE++

- In de Kamerbrief is een passage opgenomen over mogelijke verbeteringen aan de SDE++ die u wil onderzoeken. Het gaat daarbij met name om het voorkomen van overwinsten. In de brief kondigt u aan in ieder geval een aanpassing van de SDE++ of ook buiten de SDE++, via bijvoorbeeld 'contracts for difference' te verkennen.
- Over bovenstaande willen wij graag binnenkort met u een gesprek inplannen. Hoewel we zien dat de SDE++ in beginsel goed werkt, zien wij dat er onder de huidige marktomstandigheden ook mogelijkheden zijn tot verbeteringen. Voor dat gesprek ontvangt u een aparte gespreksnota. In dat gesprek willen we in ieder geval stilstaan bij:
 - Overwinsten
 - Voorschotbetalingen
 - Andere aanpassingen aan de SDE++ onderzoeken (bv. contracts for difference)
 - Wensen/verzoeken van uw kant
- In de Kamerbrief informeert u – in verband met overwinsten - dat vanwege de energieprijzen SDE++-projecten over 2021 in totaal ca. € 900 miljoen te veel voorschot ontvangen, waarvan inmiddels al zo'n € 400 miljoen vrijwillig is teruggestort, ook nadat RVO hen daarover had benaderd. De teveel betaalde voorschotten zijn naar verwachting, na terugbetaling, per 1 oktober 2022 opgelopen tot € 1,2 miljard. In de brief wordt aangegeven dat de komende tijd samen met RVO wordt verkend hoe hiermee het beste kan worden omgegaan, mede met het oog op de continuïteit van hernieuwbare energieprojecten en doelmatige uitgaven van de Rijksbegroting.

one'

Toelichting

Tabel: overzicht aanvragen SDE++ 2022

Categorie	Aantal	Budget	Vermogen ¹	CO ₂ -reductie per jaar	Gemiddelde subsidie-intensiteit ²
		[€ mln.]	[MW]	Mton CO ₂ /jr]	[€/tCO ₂]
Hernieuwbare elektriciteit	2.052	1.262	2.344	0,24	113
Zon-PV op dak	1.944	747	1.275	0,12	65
Zon-PV op veld	77	387	955	0,09	160
Windenergie	11	108	75	0,03	156
Zon-PV op water	20	20	38	0,00	168
Hernieuwbare warmte en WKK	116	2.083	508	0,89	150
Geothermie	14	1.349	271	0,58	141
Biomassa warmte en WKK	98	726	225	0,30	171
Zonthermie	3	5	10	0,00	207
Compostering	1	3	2	0,00	62
Hernieuwbaar gas	42	561	123	0,19	210
Biomassa gas	42	561	123	0,19	210
CO₂-arme warmte	62	2.071	478	0,64	196
Geothermie	8	1.161	152	0,34	211
Elektrische boiler	16	609	231	0,21	164
Aquathermie	5	143	33	0,03	284
Restwarmte	7	98	34	0,03	178
Industriële warmtepomp	26	60	29	0,02	165
CO₂-arme productie	24	7.890	42	3,41	137
CO ₂ -afvang en -opslag	10	7.125		3,13	135

Achtergrond te veel betaalde voorschotten

De SDE++ is een exploitatiesubsidie: De ondernemer ontvangt een subsidiebedrag voor elke hoeveelheid geproduceerde hernieuwbare energie of gereduceerde CO₂. De SDE++ werkt daarbij met een voorschot op basis van de

¹ Let op: het vermogen voor de categorie 'CO₂-afvang en -opslag' en CO₂ afvang en -gebruik' verwijst naar het CO₂-reducerend vermogen en is uitgedrukt in tCO₂/uur. Het aangevraagde vermogen bedraagt 512 tCO₂/uur voor 'CO₂-afvang en -opslag en 84 tCO₂/uur voor 'CO₂-afvang en -gebruik'.

² De subsidie-intensiteit is bepaald aan de hand van de verwachte inkomsten of vermeden uitgaven voor het geproduceerde product over de looptijd van de subsidie waarmee de subsidie wordt verminderd

verwachte marktprijzen vastgesteld voor 1 november voor het kalenderjaar (voorlopig correctiebedrag) en 80% van de verwachte productie. Het is wenselijk om te werken met een voorschot, omdat ondernemers gedurende het jaar kosten maken om hun productie-installatie in stand te houden (onderhoud, aflossing, inkoop van biomassa of stroom). Na afloop van het kalenderjaar (april) volgt een bijstelling van het voorschot op basis van de daadwerkelijke marktprijzen (definitief correctiebedrag) en de daadwerkelijke productie. Voor het bepalen van zowel het voorlopige als het definitieve correctiebedrag wordt gebruik gemaakt van advies van het PBL. Door de sterk stijgende energieprijzen blijken de voorlopige correctiebedragen over 2021 flink lager te zijn geweest dan de definitieve correctiebedragen. Hierdoor hebben projecten een te hoog voorschot gekregen, omdat de SDE++-systematiek er vanuit gaat dat zij meer inkomsten konden krijgen uit de verkoop van energie. U heeft de Tweede Kamer hierover eerder geïnformeerd in de beantwoording van vragen van het lid Bontenbal.

RVO heeft de betrokken bedrijven actief benaderd en gewezen op het feit dat teveel betaalde voorschotten zullen worden verrekend en of terugbetaald moeten worden. RVO zal in eerste instantie trachten deze te veel betaalde voorschotten te verrekenen met toekomstige betalingen. Door de aanhoudend hoge energieprijzen in 2022 blijkt dat voor nagenoeg alle categorieën van hernieuwbare energieproductie de voorlopige correctiebedragen voor 2023 dusdanig hoog zijn, dat zij in 2023 geen voorschot krijgen. RVO heeft daardoor in 2023 ook nauwelijks de mogelijkheid om deze te veel verstrekte voorschotten te verrekenen. Indien de huidige energieprijzen langer aanhouden en er daardoor minder mogelijkheden zijn voor het inhouden van het openstaande bedrag, groeit het risico dat projecten het te veel verstrekte bedrag niet meer terug kunnen betalen. Ik verken daarom de komende tijd samen met RVO hoe hiermee het beste kan worden omgegaan, mede met het oog op de continuïteit van hernieuwbare energieprojecten en doelmatige uitgaven van de Rijksbegroting.